

Kansspelautoriteit

Marktscan kansspelen 2024

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Gebruikte bronnen	6
2 Overzicht kansspelmarkt	7
2.1 Indeling in sectoren en segmenten	7
2.2 Omvang kansspelmarkt	8
2.3 Geldstromen	11
2.4 Uitkeringspercentages	12
2.5 Reclame	13
3 Loterijen	15
3.1 Vergunningen en vergunninghouders	15
3.2 Omvang loterijen	16
3.3 Geldstromen	17
4 Casinospelen	20
4.1 Vergunningen en vergunninghouders	20
4.2 Omvang casinospelen	20
4.3 Geografische spreiding landgebonden casinospelen	22
4.4 Geldstromen	23
5 Sportweddenschappen	25
5.1 Vergunningen en vergunninghouders	25
5.2 Omvang sportweddenschappen	25
5.3 Geldstromen	27

Managementsamenvatting

Deze marktscan overziet de vergunde kansspelmarkt. 2023 is het eerste jaar sinds 2019 dat er geen beperkende coronamaatregelen golden. In deze marktscan wordt daarom regelmatig een vergelijking gemaakt tussen 2019 en 2023.

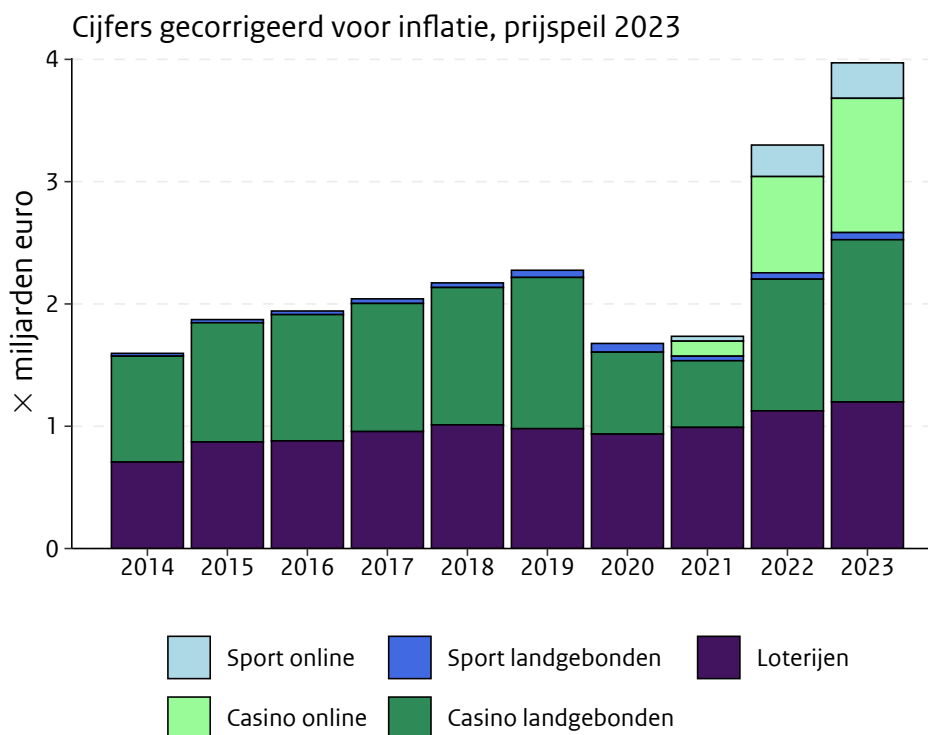
De focus van deze marktscan ligt op de vergunde markt. De omvang van de illegale markt wordt niet beschreven. Voor deze marktscan is gebruik gemaakt van openbare bronnen, zoals jaarverslagen van verschillende landgebonden kansspelaanbieders, gegevens die de Kansspelautoriteit (Ksa) heeft opgevraagd bij online aanbieders en ingekochte bronnen, zoals gegevens over reclame. De jaarverslagen verschijnen verspreid over de eerste zes maanden na afloop van een kalenderjaar. Omdat de verhouding tussen de landgebonden en online markt een van de belangrijkste onderwerpen van deze editie is, beperkt deze marktscan zich tot de jaarcijfers over het jaar 2023. De meer recente cijfers over de online markt worden tweemaal per jaar gepubliceerd in de monitoringsrapportage online kansspelen.

Totale kansspelmarkt

Het is gebruikelijk om de omvang van de kansspelmarkt uit te drukken in brutospelresultaat (BSR). Dat is de totale inzet minus uitgekeerde prijzen. De kansspelmarkt onderscheidt zich hiermee van vrijwel alle andere markten waar de omvang meestal wordt uitgedrukt in omzetcijfers. Dat is in een aantal kanspelsectoren niet mogelijk, bijvoorbeeld bij casinospelen en kansspelautomaten. Bij loterijen rapporteren vergunninghouders wél de omzet. Deze wordt in dit document weergegeven aangezien de omzet de basis vormt voor de wettelijke verplichtingen van de aanbieders in deze sectoren (afdracht en uitgekeerde prijzen).

Figuur 1 toont het BSR voor de verschillende (legale) kanspelsectoren. De totale kansspelmarkt steeg in 2023 met maar liefst 21,2% (prijspeil 2023). In 2022 bedroeg de totale markt in nog €3,3 miljard (gecorrigeerd voor inflatie) en deze steeg naar €4 miljard in 2023. De sectoren die het meest gegroeid zijn, zijn de twee casinosectoren (online met 34% en landbased met 19%). De sector online casinospelen steeg in 2023 met €311 miljoen. Voor de sector casino landgebonden bedroeg deze stijging €250 miljoen. Ondanks deze grote stijging is het BSR van de landgebonden casinomarkt nog altijd niet op het niveau van voor corona.

Figuur 1: Brutospelresultaat legale kansspelmarkt

De figuur laat duidelijk zien dat de online kansspelmarkt kleiner is dan de landgebonden kansspelmarkt. Loterijen en casinospelen blijven de grootste sectoren. De verhoudingen van de sectoren zijn als volgt:

- In 2023 is de sector loterijen goed voor 30% van de gehele vergunde kansspelmarkt. In 2022 was dit nog 34%, maar in absolute termen is de omvang van de loterijsector iets gestegen.
- De sector casino had in 2023 het grootste marktaandeel met 61% (33% landgebonden, 28% online).
- Sportweddenschappen vormen nog steeds de kleinste sector met net als in 2022 een marktaandeel van 9% (7% online).

Loterijen

Voor loterijen veranderde er in 2023 weinig ondanks de stijging van het BSR van online kansspelen. De Nationale Postcode Loterij (NPL), de Staatsloterij en in mindere mate de VriendenLoterij zijn met afstand de grootste loterijen van Nederland. De NPL was verantwoordelijk voor 36% van de totale omzet van de loterijensector, de Staatsloterij voor 34% en de VriendenLoterij voor 15%.

Casinospelen

Onder de categorie casinospelen vallen in deze marktscan de sectoren online casinospelen, landgebonden tafelspelen en kansspelautomaten. Het BSR van casinospelen is in 2023 €2,4 miljard, goed voor 61% van de vergunde markt. Dat is een aanzienlijke stijging ten opzichte van vorig jaar (€1,9 miljard). Het aandeel voor online casinospelen was in 2023 45% van de totale markt voor casinospelen.

Sportweddenschappen

In 2023 is het BSR van sportweddenschappen met 9,7% gestegen van €318 miljoen in 2022 naar €349 miljoen in 2023. Waar online sportweddenschappen voor oktober 2021 nog illegaal waren in Nederland, is deze sector momenteel al goed voor 83% van markt voor sportweddenschappen.

De Nederlandse speler

De gemiddelde uitgave per volwassen hoofd van de Nederlandse bevolking aan vergunde kansspelen bedroeg €272 in 2023, gecorrigeerd voor inkomen en koopkracht. In 2022 bedroeg dit gemiddelde nog €258. Dit gemiddelde ligt voor de EU landen in 2023 op €339 (€312 in 2022).

1 Inleiding

De Kansspelautoriteit (Ksa) publiceert jaarlijks een marktscan. Het doel van deze marktscan is om een feitelijke, cijfermatige weergave te geven van de vergunde kansspelmarkt: er wordt niet ingegaan op de omvang van de illegale markt. De illegale online markt komt aan bod in de halfjaarlijkse monitoringsrapportage. De marktscan beschrijft de stand van zaken, actuele ontwikkelingen en verschuivingen van geldstromen in verschillende deelmarkten. De informatie helpt de Ksa omdat goed toezicht houden alleen mogelijk is met een grondige kennis van de kansspelmarkt. Daarnaast is deze marktscan bedoeld om de politiek, de kanspelsector, onderzoekers en andere geïnteresseerden te informeren. Als bijlage bij deze marktscan wordt dit jaar voor het eerst een dashboard gepubliceerd. Dit dashboard stelt de lezer in staat om op een interactieve manier de data en bijbehorende figuren te bekijken en bepaalde sectoren te (de)selecteren.

1.1 Gebruikte bronnen

Deze marktscan gaat over het jaar 2023. Voor deze marktscan is gebruik gemaakt van openbare bronnen, zoals jaarverslagen van verschillende landgebonden kansspelaanbieders, gegevens die de Ksa heeft opgevraagd bij online aanbieders en ingekochte bronnen, zoals gegevens over reclame. De jaarverslagen verschijnen verspreid over de eerste zes maanden na afloop van een kalenderjaar. Aangezien de verhouding tussen de landgebonden en online markt een van belangrijkste onderwerpen van deze editie is, beperkt deze marktscan zich tot de jaarcijfers over het jaar 2023. De meer recente cijfers over de online markt worden tweemaal per jaar gepubliceerd in de monitoringsrapportage online kansspelen, zie www.kansspelautoriteit.nl/over-ons/publicaties/onderzoek.

2 Overzicht kansspelmarkt

Dit hoofdstuk geeft een totaalbeeld van de Nederlandse legale kansspelmarkt. Net als in de versie van vorig jaar wordt in dit document een vergelijking gemaakt tussen de landgebonden en de online kansspelmarkt.

2.1 Indeling in sectoren en segmenten

In deze marktscan onderscheidt de Ksa drie sectoren:

- Loterijen (hoofdstuk 3);
- Casinospelen (hoofdstuk 4) en
- Sportweddenschappen (hoofdstuk 5).

Elke sector kan opgedeeld worden in verschillende segmenten met elk hun eigen type vergunning. Tabel 2.1 beschrijft per sector het type vergunning.

Tabel 2.1: Stelsels per segment

Sector	Landgebonden	Online
Casinospelen	Monopolie casinospelen	Open stelsel casinospelen (incl. kansspelautomaten)
	Open stelsel kansspelautomaten	
Loterijen	Monopolie staatsloterij	Niet toegestaan
	Monopolie lotto	
	Monopolie instantloterij	
	Open stelsel Goededoelenloterij	
Sportweddenschappen	Monopolie sportprijsvragen	Open stelsel sportprijsvragen
	Monopolie paardenrennen	Open stelsel paardenrennen

Elk hoofdstuk in deze marktscan behandelt één sector. In de afzonderlijke hoofdstukken worden segmenten (specifieke kansspelen) binnen sectoren beschreven.

In de [Kansspelwijzer](#) is het actuele overzicht van vergunninghouders voor het organiseren van online kansspelen te vinden.

2.2 Omvang kansspelmarkt

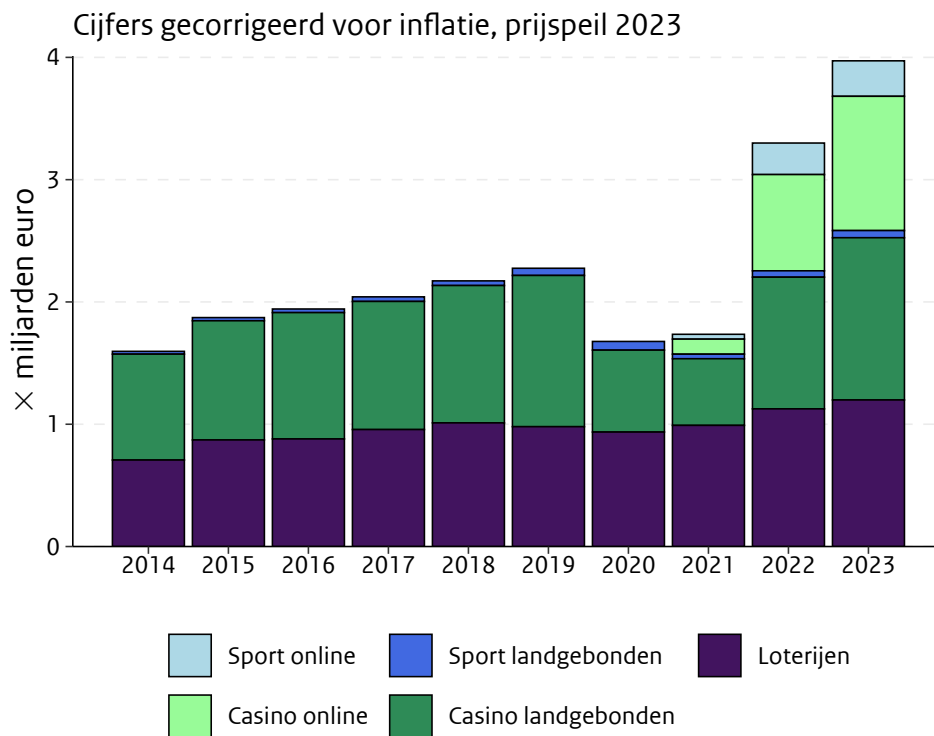
2.2.1 Brutospelresultaat

Figuur 2.1 laat het brutospelresultaat (BSR; inleg minus uitgekeerde prijzen) van de totale kansspelmarkt per jaar zien. De totale omvang van de vergunde kansspelmarkt in 2023 is €4 miljard, een sterke stijging ten opzichte van 2022 (€3,3 miljard). De sectoren die het meest gegroeid zijn, zijn de twee casinosectoren (online met 34% en landbased met 19%). De sector online casinospelen steeg in 2023 met €311 miljoen. Voor de sector casino landgebonden bedroeg deze stijging €250 miljoen. Ondanks deze grote stijging is het BSR van de landgebonden casinomarkt nog altijd niet op het niveau van voor Corona.

BSR

De omvang van de markt wordt gemeten in termen van BSR. De reden dat voor kansspelmarkten omzet niet als standaardmaat wordt gebruikt, is dat het lastig is om de omzet voor landgebonden casinospelen en kansspelautomaten bij te houden. In verband met onder andere de hoge spelfrequentie kopen spelers van deze spellen fiches of munten. Tussentijdse spelwinsten worden doorgaans opnieuw ingezet en er vindt geen tussentijdse registratie van de inzetten plaats. Bij kansspelautomaten met fiches is het ook lastig om de som van de inzetten te meten, behalve als de automaat dat zelf bijhoudt. In de praktijk wordt daarom alleen het BSR (de ingekochte fiches/munten minus de teruggebrachte fiches/munten) bijgehouden. Voor loterijen geldt dit niet en daarvoor wordt in het specifieke hoofdstuk wel de omzet gerapporteerd, aangezien de prijzen- en afdrachtverplichtingen gebaseerd zijn op de hoogte van de omzet.

Figuur 2.1: Brutospelresultaat totale legale kansspelmarkt

2.2.2 Internationale vergelijking

Deze paragraaf laat zien hoe de uitgaven van Nederlandse consumenten aan kansspelen zich verhouden tot de uitgaven van andere inwoners van EU-landen.

H2 Gambling Capital

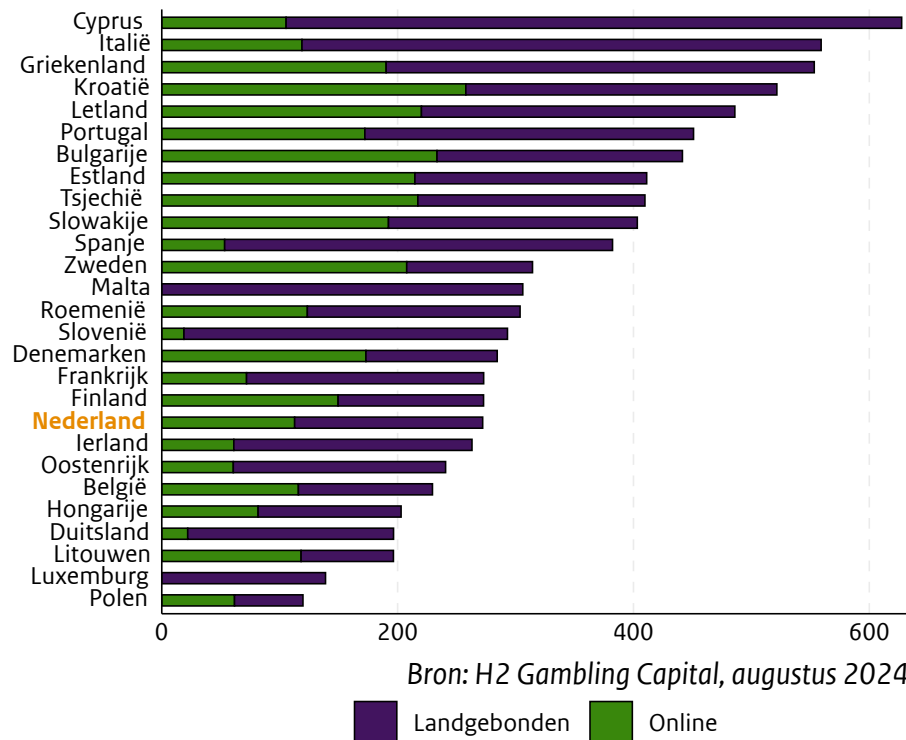
De vergelijkingen tussen Nederlanders en Europeanen in dit document zijn gebaseerd op gegevens van commerciële dataleverancier H2 Gambling Capital (H2). Deze gegevensbron bevat financiële kerncijfers over het wereldwijde aanbod van kansspelen. H2 baseert haar cijfers op jaarverslagen van alle grote legale aanbieders en publicaties van toezichthouders.

De cijfers in de figuren bevatten uitgaven aan vergunde kansspelen en zijn gecorrigeerd voor de koopkracht en het inkomen per hoofd van de bevolking in de verschillende landen. Daarvoor is gebruik gemaakt van cijfers van de Wereldbank over het bruto nationaal product per inwoner, gecorrigeerd voor koopkracht. Nederland is gebruikt als referentieland. Voor de andere landen is een factor berekend die aangeeft hoeveel groter of kleiner het inkomen is dan het inkomen van Nederlanders. De uitgaven aan kansspelen volgens H2 zijn gedeeld door deze factor. Dit zorgt ervoor dat de bedragen tussen de landen vergeleken kunnen worden.

Cijfers van H2 laten zien dat Nederlanders gemiddeld minder geld uitgeven aan kansspelen dan de gemiddelde inwoner van een EU-land. Per hoofd van de volwassen Nederlandse bevolking werd in 2023 gemiddeld €272 uitgegeven aan

kansspelen tegenover €339 voor de EU landen.

Figuur 2.2: Gemiddelde uitgave aan vergunde kansspelen per volwassen inwoner (in euro), gecorrigeerd voor inkomen en koopkracht

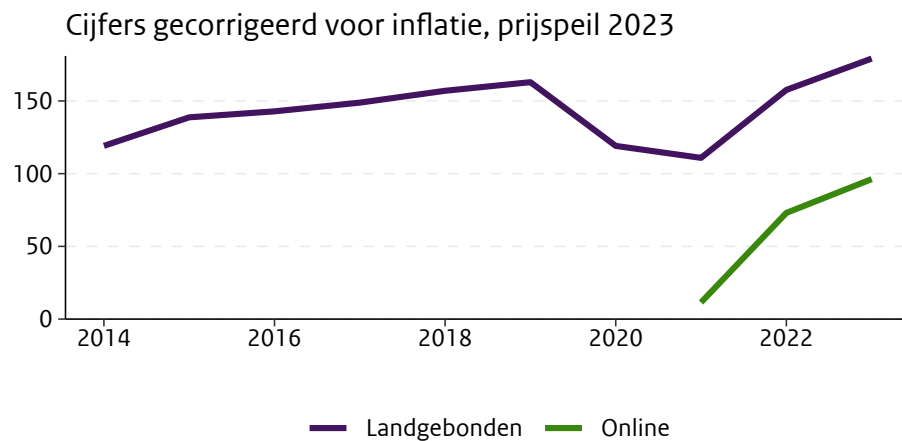

In de meeste Europese landen wordt meer geld uitgegeven aan landgebonden kansspelen dan aan online kansspelen. Ook in Nederland is dit het geval. Dit komt in de meeste landen door de grote populariteit van loterijen. Specifieke nationale wetgeving kan verder een grote rol spelen in deze verschillen. Zo is het in Frankrijk niet legaal om online casinospelen aan te bieden.

In de sectorspecifieke hoofdstukken in deze marktscan wordt steeds een soortgelijke internationale vergelijking gemaakt per kanspelsector.

Figuur 2.3 laat zien hoeveel de gemiddelde volwassen Nederlander over de jaren heen uitgaf aan vergunde kansspelen. Duidelijk is te zien dat zowel gemiddelde uitgave aan landgebonden kansspelen stijgt, als de gemiddelde uitgave aan online kansspelen.

Figuur 2.3: Uitgave per volwassen Nederlander aan vergunde kansspelen (in euro)

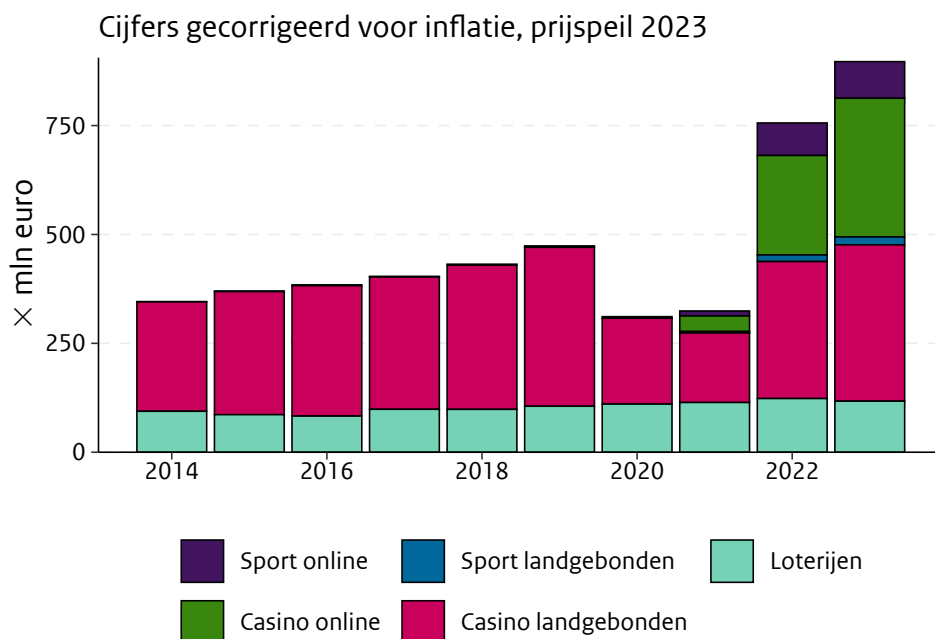

2.3 Geldstromen

2.3.1 Kansspelbelasting

Figuur 2.4 toont de totaal afgedragen kansspelbelasting door online en landgebonden aanbieders.

Figuur 2.4: Kansspelbelasting

Als je figuur 2.4 vergelijkt met figuur 2.1 valt op dat loterijen in verhouding minder kansspelbelasting betalen. Dit komt omdat de grondslag voor de kansspelbelasting anders is voor deze sector en prijzen onder de €449 vrijgesteld zijn van kansspelbelasting.

2.3.2 Afdrachten

Er zijn verschillende manieren waarop geld van vergunninghouders vloeit naar goede doelen, sport en de staat, zie onderstaand kader.

Verschillende vormen van afdrachten

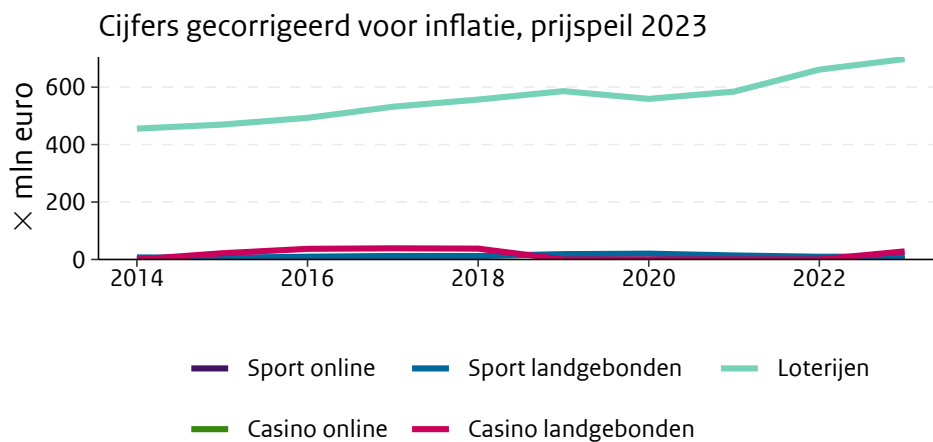
In deze marktscan wordt het volgende onder de afdracht gerekend:

- Afdracht van goededoelenloterijen aan goede doelen
- Afdracht van staatsdeelnemingen aan ALN, NOC*NSF en de staat
- Afdracht aan de paardensport
- Dividenden van staatsdeelnemingen

De staatsdeelnemingen Nederlandse Loterij en Holland Casino zijn actief in meerdere sectoren, maar dragen als geheel concern af in de vorm van dividend. De afdracht van deze staatsdeelnemingen wordt in deze marktscan over de sectoren verdeeld naar rato van het BSR.

Figuur 2.5 laat zien hoeveel geld de verschillende sectoren hebben afgedragen. Van de totale afdracht is 94% afkomstig van loterijen. De enige afdracht vanuit casinospelen en sportweddenschappen komt van de landgebonden inkomsten van Holland Casino, TOTO en ZEturf. De enige afdracht vanuit landgebonden casinospelen en sportweddenschappen komt van inkomsten van HC, TOTO en ZEturf.

Figuur 2.5: Afdrachten aan de staat, sport en andere doelen van algemeen belang

2.4 Uitkeringspercentages

Een andere manier om alle kansspelen met elkaar te vergelijken is door te kijken naar de uitkeringspercentages. Het uitkeringspercentage is het aandeel van de inleg dat in de vorm van prijzen wordt uitgekeerd. Hoe hoger het uitkeringspercentage, hoe lager het verwachte verlies voor de speler is op de lange termijn. Toch is

het niet helemaal zuiver om kansspelen of aanbieders alleen op basis van het uitkeringspercentage te vergelijken: in wet- en regelgeving kunnen beperkende voorwaarden zijn opgenomen, zoals de verplichte afdracht aan goede doelen. Door deze verplichtingen hebben aanbieders minder mogelijkheden om prijzen uit te keren. In tabel 2.2 staan de gemiddelde uitkeringspercentages per sector.

Tabel 2.2: Uitkeringspercentages van kansspelen

Sector	Kansspel	Uitkeringspercentage
Casinospelen	Tafelspelen	92% - 99%
	Landgebonden kansspelautomaten	75% - 95%
	Online casinospelen	94% - 99%
Loterijen	Monopolieloterij	50% - 70%
	Goededoelenloterij	1% - 40%
Sportweddenschappen	Landgebonden sportweddenschappen	75% - 95%
	Online sportweddenschappen	92% - 96%

Zoals in tabel 2.2 te zien is verschillen de uitkeringspercentages nogal, zelfs binnen sectoren. Zo ligt het uitkeringspercentage van goededoelenloterijen tussen de 1% en de 40%. De Samenwerkende Non-profit Loterijen dragen bijna de gehele inleg af aan goede doelen. Vandaar dat het uitkeringspercentage van deze loterijen laag is.

2.5 Reclame

Aanbieders van kansspelen mogen reclame maken voor hun vergunde aanbod. Kansspelaanbieders onderscheiden zich onder andere van elkaar door marketing-inspanningen. Dit verschil komt mede doordat de wet- en regelgeving onderscheid maakt in wat toegestaan is op het gebied van reclame voor de verschillende kansspelaanbieders. Ook zijn na de opening van de online kansspelmarkt de reclameregels aangescherpt. In juli 2023 werd ongerichte reclame voor online vergunninghouders grotendeels verboden.

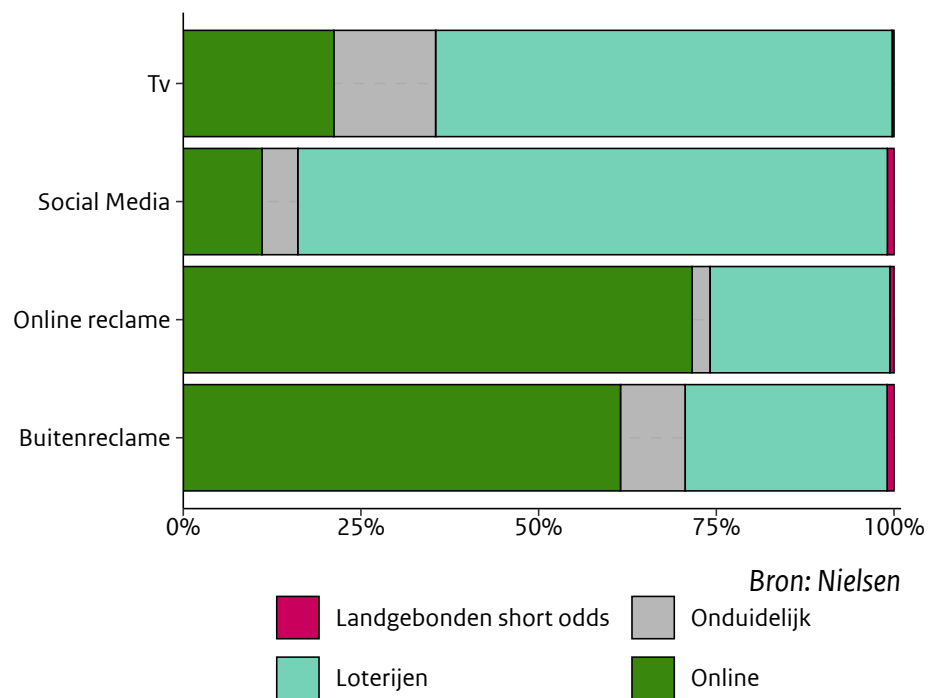
Nielsen

Gegevens van de commerciële dataleverancier Nielsen bieden inzicht in de brutoreclame-uitgaven van vergunninghouders. Eventuele inkoopvoordelen zijn niet meegenomen. Bij de gegevens in deze paragraaf moet de kanttekening gemaakt worden dat Nielsen geen data heeft over:

- programmasponsoring;
- posts op eigen sociale media;
- reclame gemaakt door affiliates.

Reclame-uitgaven worden per type medium anders gemeten, waardoor een directe vergelijking van uitgaven niet mogelijk is. In totaal gaat het echter om enkele honderden miljoenen euro's aan reclame-uitgaven. Het is wel mogelijk het aandeel van uitgaven van de verschillende type kansspelen binnen media te vergelijken, zie figuur 2.6. De meeste advertenties op tv in 2023 zijn van aanbieders van loterijen, gevolgd door online aanbieders. Ook op social media zijn loterijen de grootste adverteerders. Online aanbieders zijn in 2023 verantwoordelijk voor het gros van de advertenties op buitenreclame. Sinds juli 2023 is buitenreclame, net als tv-reclame, niet meer toegestaan voor online aanbieders.

Figuur 2.6: Uitgave aan reclame-uitingen in 2023

3 Loterijen

3.1 Vergunningen en vergunninghouders

De Wok kent een vergunningstelsel voor de volgende loterijsegmenten:

- Monopolievergunningen
- Goededoelenloterijen.

Monopolievergunningen

Staatsloterij

Een staatsloterij is een loterij waarbij door trekking de nummers van de deelnamebewijzen worden aangewezen waarop de prijzen vallen en waarbij ten minste 60% van de door de deelnemers betaalde inleg aan prijzen wordt uitgelooft.¹ Het resultaat van de Staatsloterij vloeit op basis van de wet naar de Staat (€117 miljoen in 2023).

Lotto

Een lotto is een kansspel dat erop gericht is deelnemers een aantal symbolen te laten voorspellen, die door loting of trekking worden verkregen uit een van tevoren opgegeven aantal symbolen. Ten minste 18% van de totale inleg moet worden verdeeld over twee goededoelenorganisaties: de NOC*NSF en de Stichting Aanwending Loterijgelden Nederland. Het nettospelresultaat (BSR minus kosten) moet volgens een vaste formule verdeeld worden over twee begunstigden: 72,46% voor sportkoepel NOC*NSF en 27,54% voor de Stichting ALN.

Instantloterij (krasloten)

Een instantloterij is een loterij waarbij al voordat de loten worden verkocht wordt bepaald welke loten bepaalde prijzen winnen.

Instantloterijen hebben een zogenaamd short odds-karakter, in tegenstelling tot de overige vergunde loterijen in Nederland: meteen na aankoop van een lot kan kennis worden genomen van de uitslag.

Het nettospelresultaat (BSR minus kosten) moet volgens een vaste formule verdeeld worden over twee begunstigden: 72,46% voor sportkoepel NOC*NSF en 27,54% voor de Stichting ALN.

¹ Deze 60% is een bruto-verplichting: de brutoprijzen dienen minimaal 60% van de inleg te vormen.

Goededoelenloterijen

Op basis van artikel 3 van de Wok kan er een vergunning verleend worden voor het organiseren van een kansspel, indien met de opbrengst hiervan ‘enig algemeen belang’ wordt gediend. De Ksa verstrekt vergunningen voor niet-incidentele loterijen en voor incidentele loterijen met een prijzenpot groter dan €4.500. Onder dit bedrag hoeft geen vergunning bij de Ksa maar bij de gemeente te worden aangevraagd. De Ksa heeft daarom geen data over incidentele loterijen met een kleinere prijzenpot.

Promotionele kansspelen

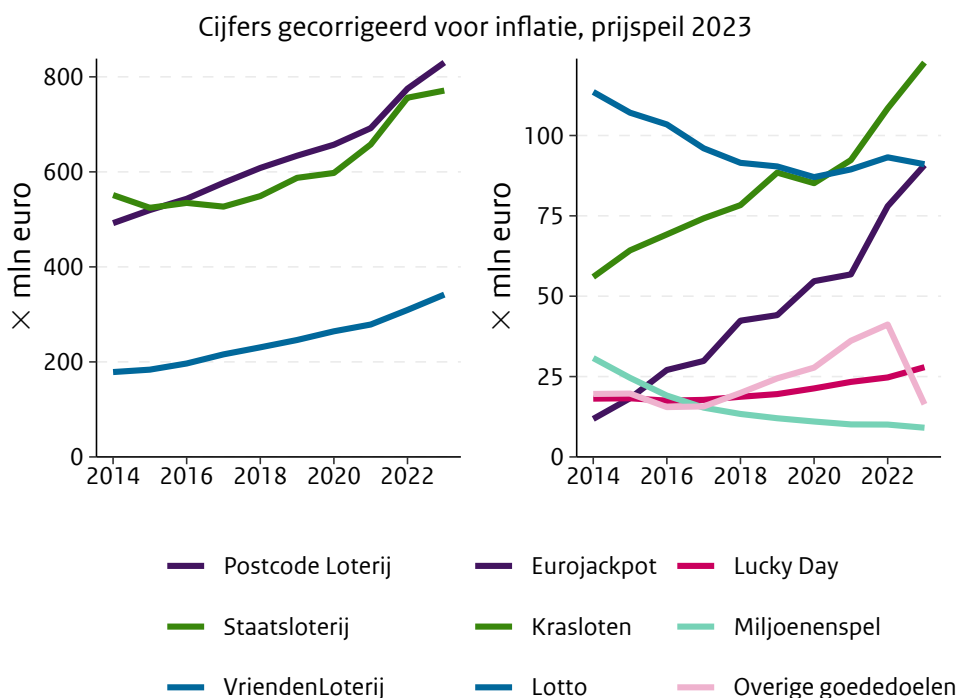
Een promotioneel kansspel is een gratis kansspel waarmee een product of dienst wordt gepromoot. Omdat de Ksa geen vergunningen verstrekt voor promotionele kansspelen, zijn er ook geen gegevens voorhanden over deze kansspelen. Dit segment blijft dan ook buiten beschouwing in het vervolg van dit hoofdstuk.

3.2 Omvang loterijen

3.2.1 Omzet niet-incidentele loterijen

Figuur 3.1 geeft inzicht in de verdeling van de totale omzet van loterijen in de periode 2014-2023, verdeeld over bovengenoemde segmenten. Let op: de twee delen uit de figuur hebben een verschillende y-as. De Nationale Postcode Loterij en de Staatsloterij zijn in omvang veruit de grootste loterijen. Voor de leesbaarheid van de figuur is deze gesplitst.

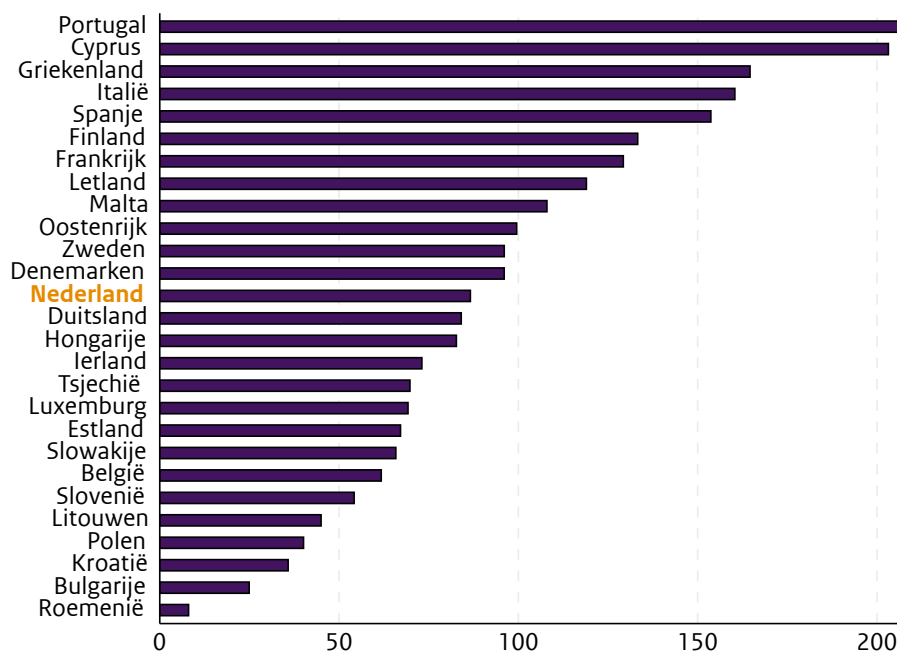
Figuur 3.1: Omzet van de niet-incidentele loterijen

3.2.2 Internationale vergelijking loterijen

De gemiddelde volwassen Nederlander geeft minder geld uit aan vergunde loterijen dan de gemiddelde volwassen inwoner van de EU, zo blijkt uit cijfers van H2. In Nederland ligt het gemiddelde op €86 euro en in de EU is dit €94.

Figuur 3.2: Gemiddelde uitgave per hoofd van de volwassen bevolking aan vergunde loterijen in 2023 (in euro), gecorrigeerd voor inkomen en koopkracht

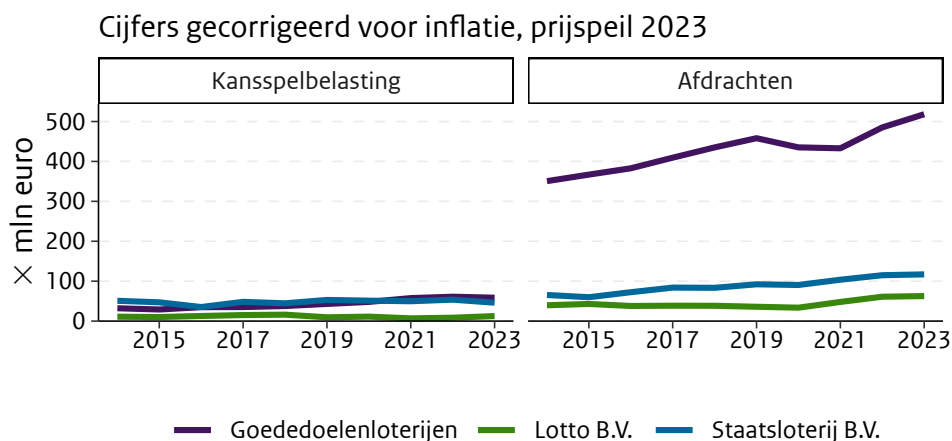

Bron: H2 Gambling Capital, augustus 2024

3.3 Geldstromen

In 2023 is in totaal €117 miljoen kansspelbelasting betaald en €698 miljoen afgedragen aan goede doelen of de staat. De linkerhelft van figuur 3.3 toont de kansspelbelasting betaald door aanbieders van loterijen, en de rechterkant laat de afdracht aan goede doelen, sport en de staat zien. De afdrachten aan sport en de staat stijgen jaarlijks maar de afdracht aan goede doelen daalde in 2020 en 2021. In 2020 daalde de afdrachtsverplichting van minimaal 50% naar 40% van de omzet. De afdracht van de grote goededoelenloterijen bedraagt sindsdien ook rond de 40% van omzet. Desalniettemin is in 2022 en 2023 in absolute termen weer meer geld afgedragen dan in 2019 omdat de omzet van loterijen is gestegen.

Figuur 3.3: Kansspelbelasting en afdrachten

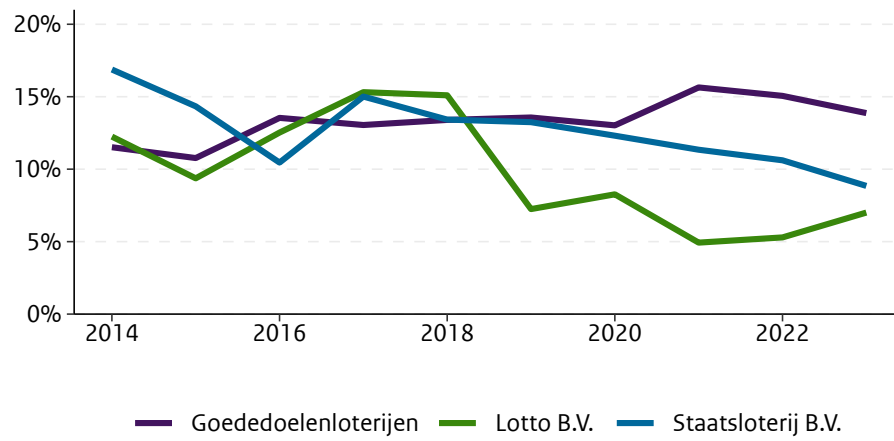
Prijswinnaars van loterijen waren in 2023 verplicht 29,5% kansspelbelasting te betalen over brutoprijzen hoger dan €449,-. Brutoprijzen onder de €449,- zijn vrijgesteld van kansspelbelasting. Als de prijs een naturaprijs is, moeten prijswinnaars kansspelbelasting betalen over de waarde die de prijs vertegenwoordigt in het economisch verkeer. In de praktijk doet de organisator van het kansspel dit veelal voor de prijswinnaar.

Rekenvoorbeeld kansspelbelasting bij loterijen

Een geadverteerde nettoprijs van €1.000.000,- correspondeert met een brutoprijs van €1.418.440. Hierover draagt de loterijvergunninghouder 29,5% kansspelbelasting af aan de belastingdienst (€418.440 in dit geval). Aan de prijswinnaar wordt netto 1 miljoen euro uitbetaald. Het komt voor dat de loterijvergunninghouder met de brutoprijs adverteert.

Figuur 3.4 laat de door de verschillende loterijaanbieders betaalde kansspelbelasting zien. Aangezien het merendeel van de prijzen onder het vrijstellingsbedrag van €449 valt, ligt de belastingdruk voor loterijen lager dan het nominale belastingtarief van 29,5%. Een aanbieder met veel kleine prijzen houdt verhoudingsgewijs minder kansspelbelasting in dan een aanbieder met relatief veel hoge prijzen. De keuze van de aanbieder voor de samenstelling van het prijzenpakket bepaalt daarmee hoeveel kansspelbelasting wordt afgedragen.

Figuur 3.4: Percentage kansspelbelasting over het prijzengeld van loterijen

4 Casinospelen

4.1 Vergunningen en vergunninghouders

Er bestaan drie vergunningstelsels voor casinospelen:

- Een monopolievergunning voor fysieke speelcasino's (Holland Casino)
- Een open stelsel voor vergunningen voor het plaatsen van speelautomaten in speelhallen en horeca
- Een open stelsel voor online casinospelen (sinds 1 oktober 2021)

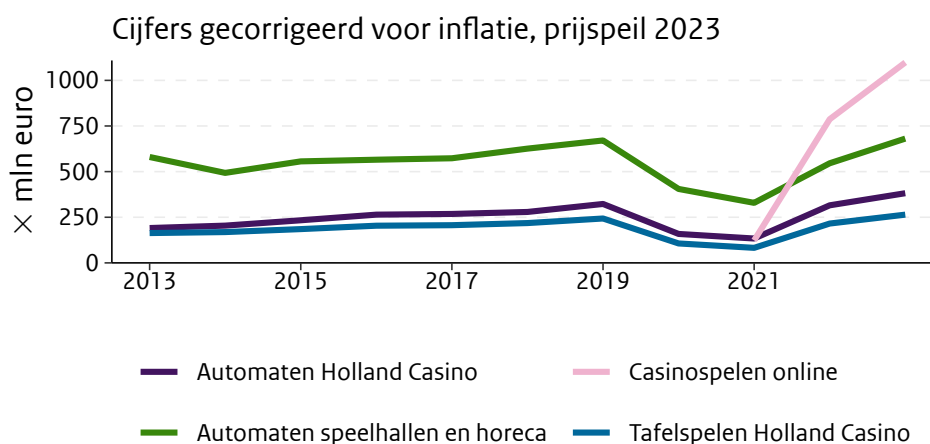
4.2 Omvang casinospelen

4.2.1 Brutospelresultaat

Figuur 4.1 toont het BSR voor landgebonden en online casinospelen. In totaal genereerden de casinospelen in 2023 €2,42 miljard aan BSR. Landgebonden casinospelen zijn met een BSR van €1,33 miljard goed voor 55% van het totale BSR uit casinospelen.

Het BSR van de landgebonden sectoren stijgt na de coronapandemie weer richting het niveau van 2019. Het BSR van Holland Casino uit casinospelen en automaten is, gecorrigeerd voor inflatie, in 2023 voor het eerst weer hoger dan het niveau van 2019. Het BSR van kansspelautomaten in speelhallen en horeca is in 2023 ook voor het eerst weer hoger dan in 2019.

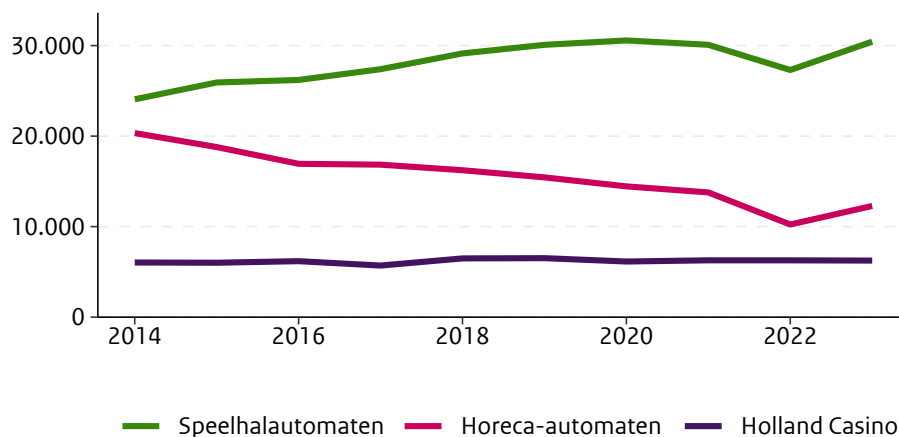
Figuur 4.1: BSR casino

4.2.2 Aantal spelersplaatsen op kansspelautomaten

Figuur 4.2 laat zien dat het aantal spelersplaatsen in Holland Casino en speelhalautomaten in 2023 gestegen is ten opzichte van 2022.

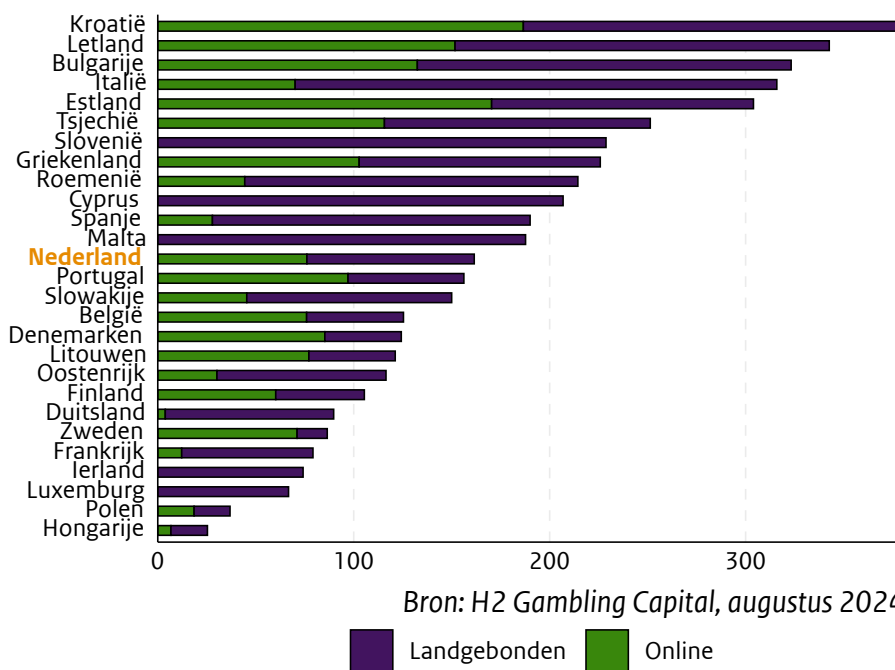
Figuur 4.2: Aantal spelersplaatsen van kansspelautomaten in Holland Casino, speelhallen en horeca

4.2.3 Internationale vergelijking casinospelen

Volwassen Nederlanders geven per jaar naar schatting gemiddeld €162 euro uit aan casinospelen. Een volwassen Europeaan gaf in 2023 gemiddeld €174 uit aan casinospelen.

Figuur 4.3: Gemiddelde uitgave per hoofd van de volwassen bevolking aan vergunde casinospelen in 2023 (in euro), gecorrigeerd voor inkomen en koopkracht

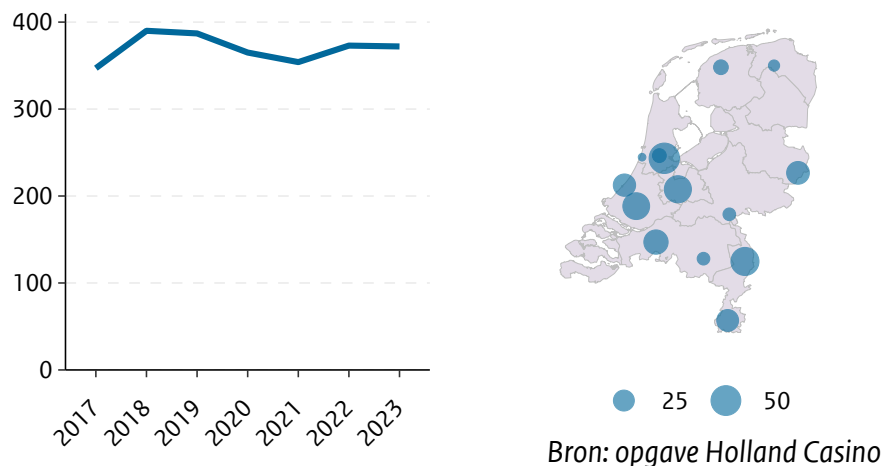

4.3 Geografische spreiding landgebonden casinospelen

4.3.1 Tafelspelen

Holland Casino is de enige vergunninghouder die landgebonden tafelspelen (zoals roulette) aan mag bieden. Eind 2023 had Holland Casino in totaal 372 speel tafels verdeeld over veertien vestigingen, één tafel minder dan in 2022. Het aantal speel tafels en de locaties van de vestigingen zijn weergegeven in figuur 4.4. In het zuiden van het land zijn er relatief veel vestigingen. In de provincies Zeeland, Drenthe en Flevoland heeft Holland Casino geen vestiging. De grootte van de bolletjes in figuur 4.4 geeft het aantal speel tafels van de betreffende vestiging van Holland Casino weer. De vestiging Amsterdam-Centrum had gedurende 2023 de meeste speel tafels (52). De vestiging in Zandvoort had het minste aantal speel tafels (11).

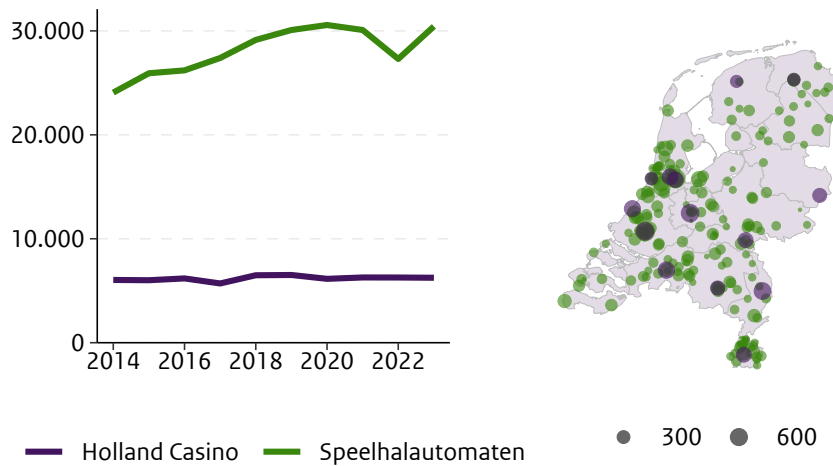
Figuur 4.4: Speel tafels Holland Casino

4.3.2 Speelautomaten in Holland Casino en speelhallen

In 2023 waren er 230 speelhallen. De meeste speelhallen en casino's staan in het westen en zuiden van het land, zoals geïllustreerd in figuur 4.5. In de figuur staan de paarse stippen voor casino's en de groene stippen voor speelhallen. De omvang van de locaties wordt in de figuur aangegeven door de grootte van de stippen. De speelhallen zijn talrijker maar hebben een stuk minder spelersplaatsen per vestiging dan vestigingen van Holland Casino.

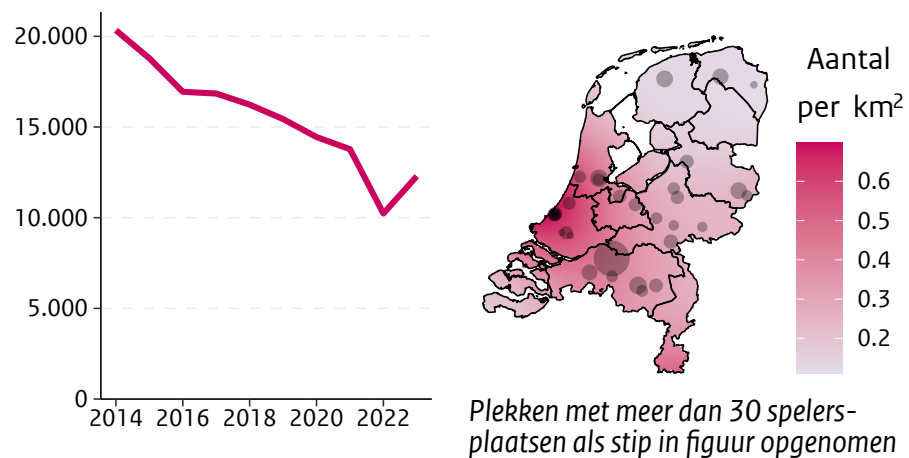
Figuur 4.5: Spelersplaatsen speelhalautomaten en casinoautomaten

4.3.3 Speelautomaten in de horeca

Figuur 4.6 toont de concentratie van de locaties van alle horeca-automaten in Nederland in 2023. Er waren in totaal 10.165 spelersplaatsen aan horeca-automaten. De meeste horeca-automaten staan in de randstad en in het zuiden van Limburg, waarschijnlijk aangezien dit grensstreken zijn waar veel toeristen komen.

Figuur 4.6: Spelersplaatsen horeca-automaten

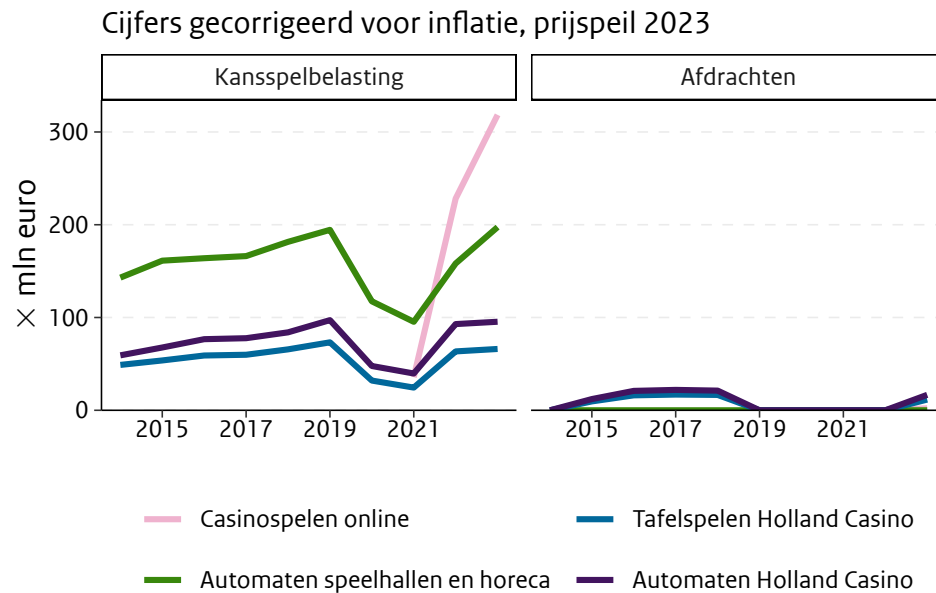
4.4 Geldstromen

De linkerhelft van figuur 4.7 toont per sector de betaalde kansspelbelasting. In 2020 en 2021 waren door COVID-19 de inkomsten van landgebonden aanbieders lager dan in de voorgaande jaren. De kansspelbelasting wordt berekend over het BSR en was daarmee ook lager in die jaren. Sinds 2021 betalen aanbieders van online kansspelen ook kansspelbelasting.

In de rechterhelft van figuur 4.7 is te zien hoeveel geld kansspelaanbieders hebben afgedragen aan de staat. Holland Casino draagt haar nettowinst minus

toevoegingen aan het eigen vermogen af aan de staat. In 2023 droeg Holland Casino voor het eerst sinds 4 jaar weer iets af aan de staat. In de jaren daarvoor maakte Holland Casino geen winst.

Figuur 4.7: Kansspelbelasting en afdrachten

Zoals in het kader ‘Verschillende vormen van afdrachten’ in hoofdstuk 2 al benoemd wordt de afdracht van online casinospelen (in de vorm van dividend van staatsdeelnemingen) verdeeld naar rato van BSR. De afdracht in bovenstaand figuur van online casinospelen is €2,2 miljoen.

5 Sportweddenschappen

5.1 Vergunningen en vergunninghouders

De markt voor legale sportweddenschappen kan opgedeeld worden in weddenschappen op de draf- en rensport en sportweddenschappen op andere sporten. Beide typen weddenschappen worden zowel online als in landgebonden vorm (in winkels en op renbanen) aangeboden.

Voorheen waren er alleen vergunningen voor landgebonden weddenschappen. Er is een wettelijke monopolie voor landgebonden weddenschappen op draf- en rensport (ZEturf), en een voor landgebonden weddenschappen op andere sporten (TOTO Winkel). Na 1 oktober 2021 hebben de landgebonden aanbieders concurrentie gekregen van aanbieders van online sport- en paardenweddenschappen. Beide houders van de landgebonden monopolievergunning bieden tevens online aan.

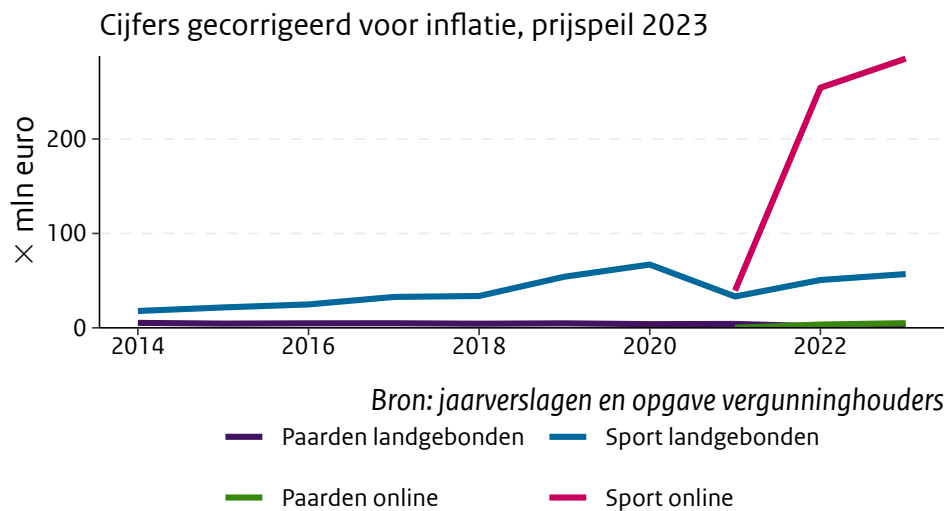
5.2 Omvang sportweddenschappen

5.2.1 Brutospelresultaat

Het BSR van de legale markt voor sportweddenschappen is sinds de opening van de legale online kansspelmarkt ruim verdrievoudigd, zie figuur 5.1. In 2023 was 83% van het BSR afkomstig van online sport- en paardenweddenschappen en 17% van landgebonden weddenschappen. Hoewel het BSR van landgebonden sportweddenschappen in 2021 daalde, steeg het in 2022 en 2023 weer. Zie het kader 'E-commerce aanbod wordt online aanbod' voor een mogelijke verklaring.

De markt voor online sportweddenschappen lijkt van 2021 op 2022 zeer sterk gestegen. Dit is echter een vertekend beeld aangezien de markt in 2021 slechts 3 maanden gelegaliseerd was. Van 2022 op 2023 stijgt de online markt voor sportweddenschappen ongeveer even sterk als de landgebonden markt, beide rond de 8%.

Figuur 5.1: BSR sportweddenschappen

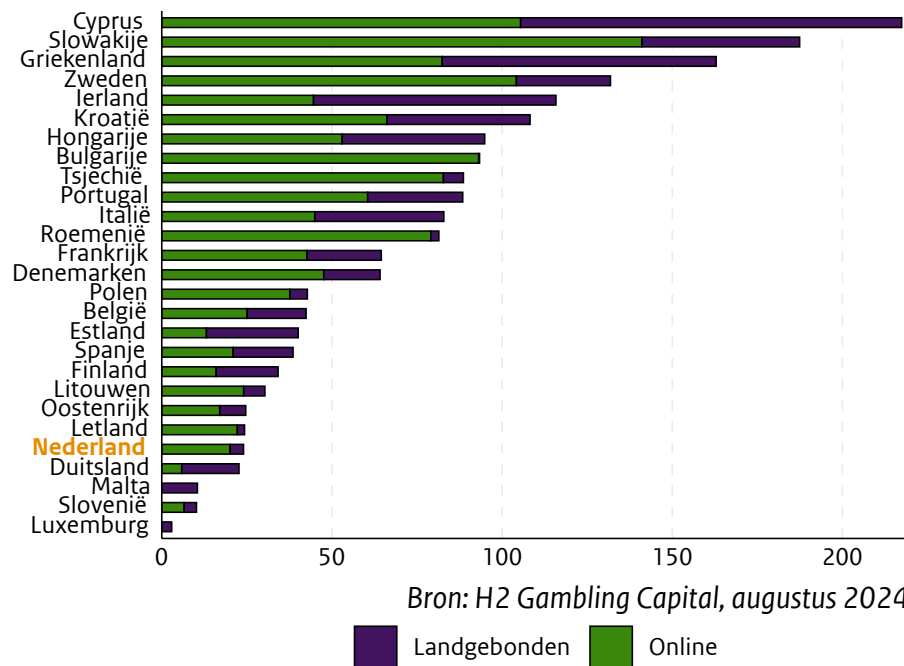
E-commerce aanbod wordt online aanbod

Op basis van figuur 5.1 lijkt het alsof het landgebonden sportweddenschappenaanbod te lijden heeft onder de legalisering van online sportweddenschappen. Dit is echter niet helemaal het geval: waar TOTO en ZEturf hun landgebonden sportweddenschappen via e-commerce online aan de man konden brengen, doen ze dat vanaf 1 oktober 2021 via hun online vergunning. Het ecommerce aanbod viel destijds nog onder het landgebonden aanbod.

5.2.2 Internationale vergelijking sportweddenschappen

Nederlanders geven internationaal gezien weinig geld uit aan vergunde sportweddenschappen. Cijfers van H2 laten zien dat Nederlanders gemiddeld €24 uitgeven aan sportweddenschappen vergeleken met €71 voor de gemiddelde volwassen Europeaan. Voorheen werd dit mogelijk verklaard doordat er maar twee legale aanbieders van sportweddenschappen waren: Toto en ZEturf (voorheen: Runnerz). Met de opening van de online kansspelmarkt is dat veranderd en zijn er meerdere aanbieders waar dit soort weddenschappen kunnen worden afgesloten. Desondanks blijken Nederlanders minder dan de gemiddelde Europeaan geïnteresseerd in sportweddenschappen.

Figuur 5.2: Gemiddelde uitgave per hoofd van de volwassen bevolking aan vergunde sportweddenschappen in 2023 (in euro), gecorrigeerd voor inkomen en koopkracht

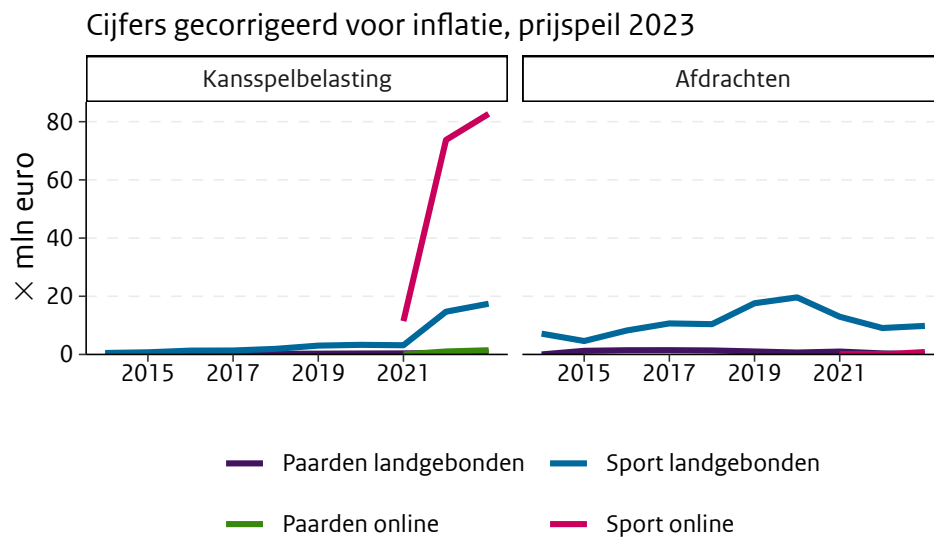

5.3 Geldstromen

Figuur 5.3 toont de betaalde kansspelbelasting en afdrachten door aanbieders van sport- en paardenweddenschappen. Doordat het BSR gestegen is, is er ook meer belasting betaald. Daarnaast bestond er voorheen een belastingvrijstelling voor prijzen lager dan €449,-. In oktober 2021 is die vrijstelling vervallen en wordt de kansspelbelasting berekend over het BSR. Dat zorgt ook voor een stijging in de betaalde kansspelbelasting. Het overgrote deel van de kansspelbelasting in 2023 is afkomstig van online aanbieders.

De aanbieders van landgebonden paarden- en sportweddenschappen dragen (een deel van) hun inkomsten af aan de staat, aan sport en goede doelen. De rechterkant van figuur 5.3 laat zien dat het aandeel van afdrachten uit paardenweddenschappen klein is als gevolg van het eveneens kleine marktaandeel.

Figuur 5.3: Kansspelbelasting en afdrachten

Zoals in het kader 'Verschillende vormen van afdrachten' in hoofdstuk 2 al benoemd wordt de afdracht van online sportweddenschappen (in de vorm van dividend van staatsdeelnemingen) verdeeld naar rato van BSR. De afdracht in bovenstaand figuur van online sportweddenschappen is €0,8 miljoen. Aanbieders van online paardenweddenschappen droegen in 2023 niet af.

Afzendinggegevens

Kansspelautoriteit

Anna van Buerenplein 45A

2595 DA Den Haag

Postbus 298

2501 CG Den Haag

www.kansspelautoriteit.nl